

Bir Sendika Batarken

Koray Çalışkan

koray.caliskan@boun.edu.tr

Son üç haftadır Birleşik Oto İşçileri sendikasıyla örgütlenen New York Üniversitesi çalışanlarının dört yılda kurdukları sendikalarının dayandığı ve Türkiye’de pek kullanmadığımız örgütlenme stratejileri hakkında yazıyordum. Malesef sonu kötü biten bir hikaye bu.

Liberal geçinen Amerika aslen korporatisttir. İşçi işveren çelişkisi Milli Emek İlişkileri Kurulu (NLRB) tarafından idare edilir. Kurul Demokratlar tarafından idare edilirse emek yanlısı, Cumhuriyetçiler tarafından idare edilirse işveren yanlısı kararlar verir. İşveren sendikamızı tanımayınca bu NLRB’ye başvurduk. Clinton döneminde atanmış emek yanlısı üyelerin oyuyla, çalıştığımız belgelendi, işçi olduğumuza karar verildi, ve işverenin sendikayı tanıması zorunluluğu ortaya çıktı.

Hukuk üzerinden idare edilen emekçilerin çalışmaları bile işçi olmaları için yeterli değil! Ama işveren yine de bizi tanımadı. Mahkeme zoruyla “ikna” ettik. Bir ay sonra toplu sözleşmelere başlamıştık.

Toplu sözleşme masasına oturduğumuzda bize yeni sendikacılar katıldı. Hemen iyi polis kötü polis diye iki guruba ayrıldık. İşveren bizi şirket gibi görme eğilimindeydi. Önce bu fikri kırdık ve onları korkuttuk. Maaşların %100 artmasını, her çalışanın zorunlu olarak bizim sendikanın üyesi olmasını, ve daha küçük onlarca şey istiyorduk.

Görüşmeler bitmeden gruptan ayrıldım. Türkiye’ye dönmem gerekiyordu. E-posta grubu üzerinden süreci takip ettim. İstedikimiz herşeyi aldık. Ama bir önemli silahı işverene verdik. Büyük bir hataydı. Onlar maaşları %100 artırdı. Karşılığında grev silahımıza 3 yıllığına el koydular. Zor da olsa sineye çektik.

Sonra Bush seçimleri kazandı. Bürokrasi cumhuriyetçilerin aşırı sağcı taraftarlarıyla dolmaya başladı. Bize destek veren ılımlı sağcı Demokrat Parti destekçileri ortadan kayboldu. Özellikle de NLRB Bush’un eline geçti. Başka üniversiteler de bizim izimizden gitmişti. Amerikanın en büyük servis sektörü örgütleniyordu. Ama NLRB o işçilerin işçi olmadığını karar verdi! Yani bizim kararın tam tersi.

Ortada kaldık. Sonra bizim işveren sendikayı tanımadığını ilan etti ve maaşlara biraz daha fazla zam yaptı! Amacı bizden kurtulmaktı. Üç hata yaptık ve sendikamız elimizden kaydı gitti.

1) Sendikayı kurduktan sonra örgütlenmeyi savsakladık. Bu tembellik işyerindeki militan desteğin azalmasına ve kitlesel birlikteliğin çözülmesine neden oldu.

2) Sendikanın siyaset dışı çizgisine bayılmıştık ve ihtiyatla muhafaza ediyorduk. Bu apolitik hat yüzlerce insanı bir araya getirmemizi sağlıyordu. Ancak hayat politik olduğu için, başka gündemler bizi yanına çekebiliyordu. Zira UAW sosyalist siyasete yanaşmadığı için işverenler tarafından ikide bir ham yapılıyor, sonra ılımlı sağ, yani Demokratlar gelince biraz daha palazlanıyordu. Kitaplarda okumuştuk bu meseleyi. Hatta Lenin de yazmıştı. Ama niye bilmiyorum, sendika elimizden gittiğinde kafamıza dank etti. Testi çoktan kırılmıştı.

3) Sendika için mücadeleden sonra sendika içi mücadeleyi bıraktık. Oysa UAW’nun kendi kolları içinde mücadele etmek gerekiyordu. Bir gün New York bölge merkezinde çalışırken Hillary Clinton geldi. Senatör olmak istiyordu. El sıkıştık. Sendika

başkanı kadınla pek sıkı fıkıydı. Sanř eseri beni tanıştıırken, Clinton “hepiniz bana oy vereceksiniz değil mi?” diye sordu. Birden “hayır” deyiverdim. Buz gibi bir hava esti. Bizim sendika başkanı dondu kaldı. “Yabancı işçiyim, bize oy hakkı veririrseniz bakarım” diye düzeltdim. Bir kahkaha patladı.

Bizim sendikayı o kahkaha batırdı. Farkettim ki bir süre sorna Demokratlar iktidara gelince sendika yine su üstüne çıkacaktı. Ama sonuç değişmeyecek ve sonunda işverenin dediği olacaktı. Bata çıka işçilerin tepkisini idare eden sigorta vazifesi görecektik. Üçüncü hatamız sendikayı değiştirmeye çalışmamak oldu. Battık. Şimdi hala çıkmaya çalışıyoruz. Bu arada Hillary ABD’nin ilk kadın başkanı olma yolunda hızla ilerliyor.